

Facultat de Ciències de l'Educació

Curs 2002-2003 S
Codi: 23150 Crèdits 8
Didàctica General
Professor: Esteve Pont Barceló

Objectius

- Conèixer i emprar correctament la terminologia didàctica per tal de poder interpretar situacions didàctiques i alhora contextualitzar-les mitjançant la utilització d'un llenguatge disciplinar que serveixi com a eina de comunicació i vehicle per a la formació permanent.
- Conèixer i emprar fluidament les diferents fonts d'informació i de formació didàctica..
- Delimitar les característiques, la ubicació i les dimensions fonamentals del camp didàctic en relació a les seves competències i respecte a altres disciplines pedagògiques.
- Comprendre els elements que intervenen en l'acte didàctic i les seves interrelacions.
- Situar i comprendre de forma contextualitzada els diferents paradigmes de investigació i acció didàctica tot valorant les seves virtuts i mancances.
- Organitzar interrelacionadament, amb visió crítica i reflexiva els diferents tòpics de l'àmbit didàctic tendint cap a la comprensió global dels processos i la integralitat dels problemes.
- Analitzar dissenys instructius d'acord a les bases generals de la Didàctica.
- Elaborar dissenys instructius a partir de teories curriculars concretes.

Temari

CARACTERITZACIÓ, UBICACIÓ I DIMENSIONS DE LA DIDÀCTICA

- Elements intervinents i dimensions conceptuals de l'acte didàctic. Anàlisi fenomenològica de l'acte didàctic
- L'aprenentatge didàctic. Concepte, aspectes biològics, psicològics i psicosocials des de la perspectiva discent.
- L'acte didàctic. Estudi dels components bàsics de l'acte didàctic. L'acte didàctic com a acte de comunicació. La interrelació docent-discent. L'aula com espai d'interrelació.
- L'ensenyament.
- El discent.
- El docent.

- La matèria. Cultura i ensenyament.
- La comunicació didàctica.
- La motivació, la maduració, el treball i la fatiga.
- Les actituds

El Pensament convergent i el pensament divergent. La transferència en l'aprenentatge.

- Gestació socio-històrica de la didàctica.
- Fonamentació teòrica i epistemològica de la Didàctica. Concepte de Didàctica. La Didàctica com a ciència. La Didàctica i les Ciències de l'Educació. Didàctica General, Didàctica Diferencial i Didàctiques Especials. Paradigmes i models d'investigació didàctica. Tipus i tendències actuals.

.ELS CONTEXTOS D'ACTUACIÓ DE LA DIDÀCTICA.

- L'Escola.
- El currículum. La teoria curricular. Bases i fonaments del currículum. El currículum en els àmbits d'educació formal i d'educació no formal.

LA INVESTIGACIÓ DIDÀCTICA

- Els enfocaments quantitatiu i qualitatiu en investigació didàctica.
- La investigació-acció.
- La recerca didàctica en l'actualitat.
- Panoràmica de les fonts i recursos per a la recerca didàctica.
- La recerca didàctica al Departament de Pedagogia Aplicada.

DISSENY CURRICULAR

- Els grups d'aprenentatge.
- Les necessitats de formació.
- Els objectius.
- Els continguts
- Els mètodes. Les estratègies i l'activitat discent.
- Els materials didàctics. Els material imprès. El taulers didàctics. Els MAV. Les noves Tecnologies

de la Informació i la Comunicació aplicades a la formació.

- L'avaluació instructiva. Conceptualització. Avaluació diagnòstica, formativa i sumativa. Avaluació inicial, continua, final i diferida. Avaluació d'alumnes. Avaluació de programes. Avaluació d'altres elements de l'acte didàctic. Instruments d'avaluació.
- Conseqüències de la programació i del procés instructiu. El fracàs i l'èxit escolar.

Metodologia

Explicació del professor. Treball individual i en grup. Estudi de textos i documents relacionats amb el temari i eventualment, les qüestions d'actualitat didàctica i pedagògica. Debats a classe.

Participació, en la mesura de les possibilitats, de professors convidats a dictar una conferència o a realitzar una activitat.

Avaluació

Un examen al finalitzar el primer semestre (alliberador dels continguts treballats al llarg del semestre).

Un examen al finalitzar el segon semestre (alliberador dels continguts treballats al llarg del segon semestre). Un examen final, dividit en dues parts, cadascuna referida als continguts treballats en cada semestre, que actua com a prova de recuperació per els estudiats que tinguin una part pendent.

L'examen final permet també millorar la qualificació als estudiants que, tot i haver, aprovat els dos exàmens ho desitgin. Els alumnes pendents al finalitzar el curs, hauran de presentar-se a la següent convocatòria i fer un examen de tota la matèria

Un treball per semestre.

Primer semestre: Recensió d'un llibre a triar entre els assenyalats a la bibliografia amb el símbol &

Segon semestre: Presentació d'una proposta d'intervenció didàctica o presentació d'una anàlisi crítica d'una proposta curricular o d'un programa d'intervenció existent

---

Bibliografía

ANGULO, J.F. Y BLANCO, N. (Coord.) (1994) *Teoría y desarrollo del curriculum*, Aljibe, Archidona.

& APPLE, M. – BEANNE, S. J: (1999) *Escuelas democráticas*. Morata. Madrid.

BENEDITO, V. (1987) *Introducción a la Didáctica*. Barcanova, Barcelona

CABERO, J. (1990) *Análisis de medios de enseñanza*, Alfar, Sevilla.

ESCRIBANO, A. (1998) *Aprender a enseñar. Fundamentos de la Didáctica General*, Ed. De la U. Castilla-La Mancha, Cuenca.

ESCUADERO, J.M (1997) (Cood.) *Diseño y desarrollo del curriculum en la educación secundaria*. Horsori/lce Universidad de Barcelona, Barcelona.

- ESTEBARANZ, A. (1994) *Didáctica e innovación curricular*, Publicaciones de la Universidad de Sevilla, Sevilla.
- FERNÁNDEZ PÉREZ, M. (1994) *Las tareas de la profesión de enseñar*, Siglo XXI, Madrid.
- FERNÁNDEZ PÉREZ, M: (1995) *La profesionalización del docente*. Siglo Veintiuno de España. Eds. Madrid.
- FERRÁNDEZ, A(1981) "La didáctica: ciencia normativa" *Anuario*, 1.Universidad Autónoma de Bcelona. Barcelona.
- FERRANDEZ, A, TEJADA, J., PONT, E. y JURADO, P. (1996) *Didàctica*. Universitat Oberta, Barcelona.
- FERRÁNDEZ, A. – SARRAMONA, J. – TARÍN,LI: (1977) *Tecnología didáctica*. Ceac. Barcelona.
- GARCIA RAMOS, J.M. (1989) *Bases pedagógicas de la evaluación*. Síntesis, Madrid.
- GIMENO SACRISTÁN, J. (1988) *El curriculum: reflexión sobre la práctica*, Morata, Madrid.
- & GIMENO SACRISTAN, J: (2000) *La pedagogía por objetivos: obsesión por la eficiencia*. Morata. Madrid.
- & GIMENO SACRISTÁN, J: (2001) *La educación obligatoria: su sentido educativo y social*. Morata. Madrid.
- GIMENO, J. (1981) *Teoría de la enseñanza y desarrollo del curriculum*. Anaya, Madrid.
- GIMENO, J. Y PEREZ GOMEZ, A. (1983) *La enseñanza. Su teoría y su práctica*. Akal, Madrid.
- GIMENO, J. Y PEREZ GOMEZ, A. (1992) : *Comprender y transformar la enseñanza*. Morata, Madrid
- HERNANDEZ, P. (1989) *Diseñar y enseñar*. Narcea/Ice Universidad de la Laguna. Madrid.
- HOUSE, E.R. (1994) *Evaluación, ética y poder*. Morata, Madrid.
- LÓPEZ MELERO, M: (1990) *La integración escolar, otra cultura*. Cuadernos de Puertanueva nº 6. Junta de Andalucía. Consejería de Educación y Ciencia. Málaga.
- LOUGHLIN, C.E. y SUINA, J.H. (1987) *El ambiente de aprendizaje*, Morata, Madrid.
- LUNDGREN, U.P. (1991) *Teoría del curriculum y escolarización*, Morata, Madrid.
- MARCHESI, A. – MARTÍN, E: (1998) *Calidad de la enseñanza en tiempos de cambio*. Alianza Editorial. Madrid
- MARLAND, M. (1982) *El arte de enseñar*, Morata, Madrid.
- MEDINA, A. y SEVILLANO, M.I. (1990) (Coord.) *Didáctica-Curriculum: fundamentación, diseño, desarrollo y evaluación*. UNED, Madrid.

- MUÑOZ, A. y NORIEGA, J. (1996) *Técnicas básicas de programación*, Escuela Española, Madrid.
- OLIVA, J. (1996) *Crítica de la razón didáctica*. Playor Educación, Madrid.
- PABLO, P. et alt. (1992) *Diseño del currículum en el aula*. Mare Nostrum, Madrid.
- PEREZ PEREZ, R. (1994) *El currículum y sus componentes*, Oikos-Tau, Barcelona
- PLA, M. (1993) *Currículum y educación*. Publicaciones Universidad de Barcelona, Barcelona
- PONT, E: (1991) "El currículum: evolucionó o canvi." *Qüestions de vida cristiana*, 155. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona.
- RODRÍGUEZ ROJO, M: (1995) *La educación para la Paz y el Interculturalismo como tema transversal*. Oikos-tau. Vilassar de Mar.
- ROMAN PEREZ, M. y DIEZ LOPEZ, E. (1990) *Currículum y aprendizaje*, Itaka, Madrid.
- ROMAN PEREZ, M. y DIEZ LOPEZ, E. (1994) *Currículum y enseñanza*, Eos, Madrid.
- ROSALES, C. (1988) *Didáctica. Núcleos fundamentales*. Narcea, Madrid.
- ROSALES, C (1990) *Evaluar es reflexionar sobre la enseñanza*, Narcea, Madrid.
- & RUE, J: (2001) *La acción docente en el centro y el aula*. Síntesis. Madrid
- SAENZ, O. (1994) (Dtor.) *Didáctica General. Un enfoque curricular*, Marfil, Alcoy.
- SAEZ BERRIO, O:(1994)*Didáctica General. Un enfoque curricular*. Marfil. Alcoy
- SANTOS GUERRA, M. A. (1993) *La evaluación: un proceso de diálogo, comprensión y mejora*, Aljibe, Málaga.
- STENHOUSE, L. (1981) *Investigación y desarrollo del currículum*. Morata, Madrid.
- TEJADA FERNÁNDEZ, J: (1998) *Los agentes de la innovación en los centros educativos : (profesores, directivos y asesores)* El Aljibe. Archidona.
- TEJADA, J. (1997) *El docent i l'acció medidora*, Ed. Universitat oberta, Barcelona.
- TITONE, R. (1986) *El lenguaje en la interacción didáctica* Narcea, Madrid.
- TITONE, R: (1974) *Metodología Didáctica*. Rialp. Madrid.
- TORRE, de la TORRE, S. de la (1993): *Didáctica y currículum*. Dykinson, Madrid.
- & TORRES SANTOMÉ, J: (1998) *Globalización e interdisciplinariedad: el currículum integrado*. Morata. Madrid.

VARIOS (1993) *El constructivismo en el aula*, Graó, Barcelona.

VARIOS,(1988) *El curriculum: Fundamentación y modelos*. Innovare, Málaga.

ZABALZA, M.A. (1987) *Diseño y desarrollo del curriculum*. Narcea, Madrid.